

Utlåtande 2007:168 RIV (Dnr 321-1751/2007)

Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet enligt bilaga 2 godkänns.
2. Köreglerna för förskoleverksamhet gäller samtliga kommunala förskolor.
3. Kommunstyrelsen ska utveckla e-tjänsten för köhantering inom förskola samt ta fram en plan för när de nya intagnings- och kvargåenderegler ska träda i kraft.
4. De enskilt drivna förskolor som vill ingå i kommunens system för köhantering har möjlighet till detta och omfattas då av köreglerna.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande

1. Stadsdirektören ges i uppdrag att utveckla och införa en e-tjänst avseende köhantering inom förskola och för detta uppdrag genomföra erforderliga upphandlingar och teckna nödvändiga avtal.
2. Stadsdirektören ges i uppdrag att utarbeta anvisningar och rutiner för en bra övergång till nya regler och system samt besluta om tidpunkt för när de nya intagnings- och kvargåenderegler ska träda i kraft.

Föredragande borgarrådet Lotta Edholm anför följande.

Ärendet

Kommunfullmäktige har den 16 december 2002 antagit stadens regelverk vid placering inom förskolan ”Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens

förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg”. Dagens system för placering av barn i förskoleverksamhet och familjedaghem bygger på att en enskild köhandläggare på stadsdelsförvaltningen hanterar all information om kötider, val och önskemål, tillgängliga platser och eventuella förturer. Vid förfrågan informerar köhandläggaren föräldrar och ansvariga vid de kommunala förskolorna om aktuellt läge.

Ärendet innebär att ett nytt system för att möjliggöra e-tjänster byggs upp där föräldrar enkelt kan få information om platsutbudet inom förskola, ansöka om förskoleplats och följa barnets köplacering. För att underlätta införandet av ett sådant system föreslås en revidering av regelverket, som bygger på kötid istället för barnets ålder samt tillåter få undantag.

Beredning

Ärendet har beretts av förnyelseavdelningen inom stadsledningskontoret. Ärendet bygger på planering och analys i samarbete med flera parter. Ärendet har remitterats till utbildningsnämnden samt till stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Norrmalm, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Skärholmen, Spånga-Tensta, Södermalm, Älvsjö, Östermalm.

Ärendet har också remitterats till de privata förskolorna Fredrik Eens minne, Linnea Asplund, Agneta Adolpsson, Maria Magdalena Förskola, Förskolan 51:an, I Ur och Skur Västänvind, Gamlebyplan, Vittra, Pysslingen, Mosebacke förskolor samt SEFIF. Av dessa har SEFIF och Mosebacke förskolor inkommit med remissvar.

Utbildningsnämnden anser att de föreslagna reviderade inskrivningsreglerna i stort sett är klara och tydliga och delar uppfattningen att avsteg från föreslagna turordningsregler normalt sett inte ska förekomma. Nämnden redovisar dock ett antal förslag till förändringar och förtydliganden. Nämnden anser också att oklarheter kan uppstå då det gäller myndighetsutövning, det vill säga bevakningen av att staden uppfyller platsgarantin. Utbildningsnämnden anser också att ”Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg” bör revideras i sin helhet.

Bromma stadsdelsnämnd ställer sig i huvudsak positiv till förslaget, men anser samtidigt att vissa frågor noga bör beaktas och utredas. Nämnden vill särskilt framhålla att det nya kösystemet borde omfatta all förskoleverksamhet, såväl kommunal som enskilt driven. Nämnden anser vidare att i det nya förslaget om turordningsregler gällande fördelning av platser i ett e-tjänstsystem bör det noga beaktas hur den alltid prioriterade intagningen av barn med särskilda behov ska gå till. Även en tidpunkt för genomförandet av nya köregler bör fastställas så att planering och information till föräldrar blir tydlig.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förändringarna av ”Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet”

för att möjliggöra e-tjänster där föräldrar ska kunna erhålla nödvändig information. Nämnden anser att förslaget är bra eftersom det krävs ett regelverk som är enkelt och tydligt för få mer transparens i systemet.

Farsta stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget. Att regelverket även bygger på kötid framför barnets ålder underlättar för föräldrarna att överblicka kötiden för sitt barn. Det är också positivt att enskilda utförare kan anslutas. Nämnden anser att en nackdel med förslaget är att föräldrar väljer att flytta sina barn till det angivna förstahandsalternativet efter att ha accepterat placering enligt andrahandsvalet, eftersom man har rätt att ha kvar sin köplats efter det att man har fått en placering.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd anser att intentionerna i remissen är lovvärda och bra men visar på några otidigheter i förslaget som kan behöva utvecklas. Det finns stor risk att t.ex. turordningen i kön är svårtolkad för medborgarna och kan ge upphov till missförstånd. Nämnden anser även att begrepp och ansvar för platsgarantin behöver förtydligas ytterligare.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd vill understryka vikten av att såväl kommunala som enskilda förskolor ingår i systemet. Nämnden anser vidare att alternativa möjligheter till IT-baserade ansökningsmöjligheter måste finnas. Nämnden anser vidare att det finns oklarheter i de föreslagna intagningsreglerna som behöver redas ut bl.a. begreppen stadsdel och stadsdelsområde samt kriterier som motiverar förtur för barn med behov av särskilt stöd.

Kungsholmens stadsdelsnämnd är positiv till ambitionen att skapa ett köhanteringssystem som är tydligt och transparent för samtliga inblandade. Nämnden anser att det hade varit bättre om kommunala såväl som enskilda funnits med i det kommande kösystemet. Nämnden är positiv till att styra ansökningarna mot Internet. Det är också positivt att kunna stå i kö till en eller flera specifika förskolor.

Norrmalms stadsdelsnämnd anser att de ambitioner som finns i förslaget kring tydlighet och transparens i förskolekön är bra, men ser en risk i att staden med nuvarande förslag inte fullt ut kommer att lyckas med intentionen att skapa tydlighet gentemot föräldrarna.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd anser att förskolorna får ett utökat ansvar på grund av de nya ansöknings- och placeringsrutinerna. Nämnden påpekar vidare att det inte framgår på vilket sätt föräldrar som inte använder e-teknik ska kunna ansöka om förskoleplats och informera sig om barnets plats i kön. Nämnden förutsätter att de föreslagna regelförändringarna och rutinerna utformas så, att det inte skapas olika förutsättningar för att få en önskad förskoleplats.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd stödjer förslaget till nytt regelverk som man anser är kort och tydligt, men med vissa ändringar. Nämnden anser vidare att beroende på hur e-tjänsten utformas kommer även någon handläggare att behövas i framtiden som administrerar systemet. Nämnden pekar också på oklarheter gällande barnomsorgsgarantin.

Skärholmens stadsdelsnämnd efterlyser en vidare utredning av frågan om vilken prioriteringsordning kötid och barnomsorgsgaranti bör ha sinsemellan vid fördelning av förskoleplatser. Nämnden pekar också på behovet av stöd till föräldrar som inte själva kan ansöka till barnomsorgen via Internet.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd ställer sig positiv till införandet av e-tjänster för köhantering av förskoleplatser och instämmer i att riktlinjerna bör revideras för att underlätta föräldrarnas möjlighet till överblick. Utöver detta vill nämnden belysa vikten av att staden erbjuder handläggningsstöd till de föräldrar som inte har tillräcklig tillgång och kunskap till Internet. Nämnden anser även att det vid upphandlingen av e-tjänstens programvara är viktigt att säkra att programvaran är tydlig.

Södermalms stadsdelsnämnd instämmer i att reglerna behöver tydliggöras, att föräldrarna ska kunna följa processen och därmed planera sin ledighet och återgång till arbetet. Nämnden reser frågor kring vad som är acceptabel resväg till förskolan samt regler kring hur man ställer sig i kö vid flytt.

Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig i huvudsak bakom de föreslagna förändringarna i regelsystemet men pekar också på behovet av vissa förtydliganden och förändringar i förslaget. Nämnden efterlyser också möjlighet för föräldrar att få hjälp att föra sin ansökan på särskild blankett och med hjälp av handläggare föra in ansökan i datasystemet. Nämnden ställer sig frågande till hur information om barn i behov av särskilt stöd ska hanteras i ett webbaserat system.

Östermalms stadsdelsnämnd anser att tydliga regler är positivt och kan bidra till en mer enhetlig handläggning i staden. Nämnden instämmer i stadsledningskontorets bedömning att ett system med ålder som högre prioritet försvårar för föräldrarna att följa sin köplats. Nämnden anser vidare att regelverket bör omfatta alla anordnare av barnomsorg.

Mosebacke förskolor anser att skapandet av ett enkelt, tydligt och transparent system för köhantering är en angelägen uppgift. Dock påpekas problemen för förskolor med en åldersdelad verksamhet att ansluta sig till systemet, liksom svårigheter med att sträva efter en jämn könsfördelning i barngrupperna om undantag inte får göras med hänvisning till barnets kön. Vidare anses att det blir svårt att avgöra hur lång den reella kötiden till en viss förskola kan tänkas vara när varje barn representeras i fem olika köer.

SEFIF redovisar remissvar från många medlemmar, där åsikterna om förslaget går isär. SEFIF anger att flera förskolor anser att systemet är bra och uppskattar genomskinligheten och att alla föräldrar hittar allt på samma ställe. Nackdelen som kommer fram bland dem som är positiva är att det inte går att vara flexibel med åldersindelningen. Andra förskolor är inte lika positiva till förslaget, och vill ha utökade möjligheter till att undanta barn från regeln om kötid. SEFIF menar vidare att det är viktigt att de förskolor som väljer att stå utanför inte försvinner, utan också kan hittas på Stockholms stads hemsida och blir presenterade.

Mina synpunkter

Skapandet av en gemensam förskolekö utgör en god grund för ett mer lätthanterligt och transparent system när det gäller val av förskola i Stockholm. För föräldrar innebär förslaget ökade möjligheter att jämföra förskolor, överblicka kösituationen och göra ett aktivt val. För såväl kommunal som enskilt driven verksamhet skapas möjligheter till förbättrad planering av barnomsorgsplatser och marknadsföring av verksamheten.

Remissinstanserna är genomgående positiva till förslaget om en gemensam kö. Många stadsdelsnämnder understryker behovet av ett transparent system som underlättar valet av förskola för föräldrarna och förenklar stadens administration. Även bland enskilda förskolor finns många anordnare som ställer sig positiva till förslaget om ett gemensamt intagningssystem.

Många föräldrar har i dag mycket små möjligheter att i förväg överblicka möjligheten att få plats för sitt barn på en viss förskola. Det faktum att det nya intagningssystemet i hög grad styrs av kötid ökar möjligheten till insyn och valfrihet för föräldrar. Ett fåtal remissinstanser förordar köregler som istället för kötid bygger på barnets ålder. Ett sådant system skulle emellertid bli föga transparent och många föräldrar skulle ha mycket svårt att överblicka möjligheten att få en önskad plats till sitt barn. Samtidigt är det angeläget att få ett system som inte missgynnar personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder. Därför föreslås att en gräns införs vid barnets sexmånadersdag, och att det först då blir möjligt att ställa barnet i kö till förskolan. Denna gräns gör det möjligt för staden att i mycket god tid informera föräldrar om vilka regler som gäller.

En omläggning till ett Internetbaserat system för en gemensam förskolekö ställer höga krav på säkerhet och funktionalitet i tekniken. I de remissvar som inkommit finns en rad synpunkter avseende dessa frågor som bör beaktas under det fortsatta arbetet. Det är mycket angeläget att införandet av ett nytt kösystem föregås av omfattande information såväl till förskolor som till föräldrar. Staden ska också erbjuda praktiskt stöd för de föräldrar som saknar möjlighet att själva göra en ansökan via Internet. De nya köreglerna ska börja gälla så snart det tekniska systemet fungerar tillfredsställande och när nödvändiga informationsinsatser genomförts gentemot föräldrar och verksamheter.

Flera remissinstanser reser frågor som rör platsgarantin i barnomsorgen. Det är viktigt att understryka att barnomsorgsgarantin även fortsättningsvis utgör en viktig grund i stadens barnomsorg oavsett kösystemets utformning samt att stadsdelsnämnderna har fortsatt bevakningsansvar för barnomsorgen.

För att göra föräldrarnas val av förskola så enkelt och överblickbart som möjligt är det självklart önskvärt att många enskilt drivna verksamheter deltar i stadens kösystem. Samtidigt måste det finnas en möjlighet för de fristående

förskolor som av olika skäl väljer att ställa sig utanför systemet att på något sätt presenteras i anslutning till e-tjänsten. Dock ska det vara tydligt för föräldrarna vilka förskolor som ingår i det gemensamma kösystemet och vilka som står vid sidan av.

För att införandet av de nya reglerna ska ske på ett smidigt och rättssäkert sätt krävs olika former av övergångsregler. Bland annat måste befintliga köer till olika förskolor föras in i det nya gemensamma kösystemet. Därtill krävs en noggrann uppföljning av vilka följer det nya regelverket får när det tagits i bruk.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden *Carin Jämtin* (s), *Yvonne Ruwaida* (mp) och *Ann-Margarethe Livh* (v) enligt följande.

Vi föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta följande.

1. Återremittera ärendet
2. Därutöver anföra följande.

Vi ser positivt på en möjlighet till ett förenklat ansökningsförfarande kring plats i förskola och skolbarnsomsorg. En utveckling mot ett mer transparent och lätthanterligt system är bra, men det får inte ske på ett sådant sätt att vissa missgynnas av ett nytt system. Det är också positivt att så många fristående förskolor som möjligt deltar i stadens kösystem. Ur planeringssynpunkt bör både föräldrar och förskolor som finansieras med offentliga medel gynnas av att systemet blir obligatoriskt.

Systemet ska inte bygga på att ett kösystem där längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte. Det system som nu råder, där barn får plats utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har dels pedagogiska fördelar, dels är det rättvisare av planeringssynpunkt för t ex föräldrar som flyttat till Stockholm. Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder. De otydligheter som framkommit i remissvaren om bland annat prioriteringsordningen mellan barnomsorgsgarantin och kötiden måste redas ut innan regelverket fastställs. Riktlinjerna för barnomsorgsgarantin bör tydliggöra att plats i förskola ska erbjudas så nära barnets hem som möjligt.

Vi ser även risker med ett system som enbart baserar sig på ansökningar via Internet. Det är inte acceptabelt att några premieras medan andra får problem, bara för att de inte har tillgång eller kunskap om Internet. Under en övergångsperiod måste möjligheten att ställa sig i kö, ansöka om plats, vara möjligt även via en blankett.

I samband med att staden byter system behövs extra informationsinsatser sättas in för att ingen ska hamna mellan stolarna i och med de nya turordningarna. Stadsdelarna måste vara behjälpliga med tydlig information om hur intagningsreglerna fungerar. Dessutom måste staden vara behjälplig med information om de olika förskolor som finns att välja mellan. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet enligt bilaga 2 godkänns.
2. Köreglerna för förskoleverksamhet gäller samtliga kommunala förskolor.
3. Kommunstyrelsen ska utveckla e-tjänsten för köhantering inom förskola samt ta fram en plan för när de nya intagnings- och kvargåenderegler ska träda i kraft.
4. De enskilt drivna förskolor som vill ingå i kommunens system för köhantering har möjlighet till detta och omfattas då av köreglerna.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del, under förutsättning att kommunfullmäktige beslutar enligt ovan, följande

1. Stadsdirektören ges i uppdrag att utveckla och införa en e-tjänst avseende köhantering inom förskola och för detta uppdrag genomföra erforderliga upphandlingar och teckna nödvändiga avtal.
2. Stadsdirektören ges i uppdrag att utarbeta anvisningar och rutiner för en bra övergång till nya regler och system samt besluta om tidpunkt för när de nya intagnings- och kvargåenderegler ska träda i kraft.

Stockholm den 28 november 2007

På kommunstyrelsens vägnar:

CARIN JÄMTIN

Lotta Edholm

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Carin Jämtin, Roger Mogert, Teres Lindberg och Kersti Py Börjeson* (alla s), *Stefan Nilsson* (mp) och *Inger Stark* (v) med hänvisning till reservationen av (s), (mp) och (v) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Kommunfullmäktige har den 16 december 2002 antagit stadens regelverk vid placering inom förskolan ”Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg”. Dagens system för placering av barn i förskoleverksamhet och familjedaghem bygger på att en enskild köhandläggare på stadsdelsförvaltningen hanterar all information om kötider, val och önskemål, tillgängliga platser och eventuella förturer. Vid förfrågan informerar köhandläggaren föräldrar och ansvariga vid de kommunala förskolorna om aktuellt läge.

Kommunstyrelsen föreslår att ett nytt system för att möjliggöra e-tjänster byggs upp där föräldrar enkelt kan få information om platsutbudet inom förskola, ansöka om förskoleplats och följa barnets köplacering. För att underlätta införandet av ett sådant system föreslås en revidering av regelverket, som bygger på kötid istället för barnets ålder samt tillåter få undantag.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat 13 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

För att möjliggöra e-tjänster där föräldrar kan få information om det utbud som finns inom förskola och familjedaghem, ansöka om förskoleplats och sedan följa sin köplacering och förstå varför/varför inte en plats erbjuds krävs ett regelverk som är enkelt och tydligt med få undantag. Köreglerna och köhanteringssystemet föreslås gälla samtliga kommunala förskolor och familjedaghem. De enskilt drivna förskolorna och familjedaghemmen har möjlighet att frivilligt ansluta sig till systemet och därmed även till köreglerna. Förslaget innebär att en gemensam kö för staden skapas för alla som ingår i systemet vilka också omfattas av barnomsorgsgarantin.

Platsgaranti (Barnomsorgsgaranti)

Platsgarantin innebär rätt till plats i stadens förskoleverksamhet från ett års ålder

- a) senast inom tre månader räknat från månadsskiftet efter det att ansökan inlämnats, eller
- b) senast under den månad som angivits i ansökan om den ligger längre framåt i tiden än sista månaden enligt a.

Garantin gäller i första hand inom det stadsdelsnämndsområde där familjen valt att stå i kö. Om plats inte kan erbjudas inom stadsdelen kan plats komma att erbjudas inom närliggande stadsdelsnämndsområde.

Enligt skollagen har barn i behov av särskilt stöd för sin utveckling, en högre grad av rätt till plats än den platsgarantin ger. Dessa barn har även rätt till plats före ett års ålder.

Vid fördelning av plats utgår förskolan från dem som valt just denna förskola. Bland dessa görs följande turordning

1. Barn med särskilda behov av stöd för sin utveckling
2. Barn med syskon som redan är placerade på förskolan erbjuds plats före andra barn
3. Kötid, barn med längst kötid till förskolan erbjuds plats först. Om flera barn har samma kötid placeras äldre barn före yngre, födelsedatum avgör. Tidigast möjliga ködatum är barnets sexmånadersdag. Om ansökan om förskoleplats inkommer tidigare blir ködatumet ändå barnets sexmånadersdag.

Avsteg från ovan nämnda turordning ska normalt inte göras. Om förskolan/anordnaren anser att synnerliga skäl för avsteg från turordningen föreligger ska beslut om detta fattas av barn- och ungdomschef eller motsvarande på stadsdelsförvaltning. Beslutet ska dokumenteras och diarieföras. Gäller avsteget inom en enskilt driven förskola ska beslutet dokumenteras av respektive förskola och anmälas till utbildningsförvaltningen. I beslutet ska förskolan beskriva vad de gjort för att försöka undvika avsteg från turordningen. Förskolan har ansvar för att motivera för föräldrar varför avsteget var nödvändigt. Avsteg från turordningen på grund av att förskolan vill ha en viss könsfördelning är inte möjligt att göra utifrån den lagstiftning om likabehandling som gäller.

Önskan om en viss åldersfördelning är inte ett självklart skäl för avsteg från turordningen. Ska avsteg göras måste förskolan påvisa att andra lösningar inte är möjliga. Hänsyn kan här tas till mindre förskolor med 1-2 avdelningar samt familjedaghem där flexibiliteten är mindre. Uppföljning kommer att ske av de undantag som görs.

Förälder har möjlighet att välja högst fem köalternativ som rangordnas. När lediga platser uppstår på en förskola görs placering enligt turordningsreglerna. I kölistan finns alla barn som står i kö till den specifika förskolan. Även om rangordning sker av valda alternativ så står barnet i kö till samtliga valda förskolor på samma villkor.

Om garantitiden löper ut utan att barnet kunnat erbjudas plats på någon av de önskade förskolorna så är stadsdelsförvaltningen skyldig att i enlighet med barnomsorgsgarantin erbjuda plats på någon annan förskola, kommunal eller enskilt driven, i stadsdelsnämndsområdet i första hand och i övriga staden i andra hand. Plats ska erbjudas så nära barnets hem som möjligt. Enligt praxis har en extra restid om 55 min varje morgon (110 min/dag) inte ansetts acceptabelt (skolverkets beslut den 24 augusti 2004, dnr 51-2003:1153).

Föräldrar som erbjuds plats på förskola måste tacka ja inom 8 dagar annars anses erbjudandet förbrukat och platsen erbjuds nästa barn i kön. När förälder tackar ja till en plats stryks barnet ur kön till de lägre rangordnade alternativen. Möjlighet finns alltså att stå kvar i kö till de högre rangordnade alternativen och behålla kötiden. Vid uppmaning måste kövalen bekräftas av förälder. Obekräftade köval betraktas som ogiltiga

och tas bort.

Om föräldrar efter att ha stått i kö till fem alternativ vill byta och ställa sig i kö till annan förskola börjar kötiden räknas på nytt från den dag föräldrar anmäler sig till kön till den nya förskolan. Kötiden följer alltså inte med till det nya valet. Skälet till detta är att en förälder ska kunna följa sin plats i kön och inte helt plötsligt hamna längre ner i kön p.g.a. att andra föräldrar ändrar sina val. Föräldrarna kan dock ändra rangordning på redan valda förskolor utan att det påverkar kötiden.

Om föräldrar önskar flytta sitt barn från en förskola till en annan förskola har barnet ingen förtur utan köar utifrån nytt ködatum. Om familjen flyttar inom Stockholms stad och önskar ny placering gäller barnomsorgsgarantin på nytt utifrån nytt ködatumet. Vid flytt inom Stockholms stad kan föräldrar ställa sig i kö till förskola i annan del av staden när den nya adressen kan anges, då gäller barnomsorgsgarantin. Detsamma gäller föräldrar som flyttar till Stockholm från annan kommun att möjlighet att ställa sig i kö finns när den nya adressen i Stockholm kan anges.

Stadsledningskontoret föreslår att de nya reglerna börjar gälla i samband med att systemet för köhantering tas i bruk. För att övergången till de nya köreglerna och till kösystemet ska bli smidig tar kontoret fram en plan för hur införandet ska ske och vilka regler som ska gälla under införandeperioden.

BEREDNING

Nya intagnings- och kvargåenderegler för förskolan har beretts av förnyelseavdelningen inom stadsledningskontoret. Ärendet bygger på planering och analys i samarbete med flera parter. Ärendet har remitterats till utbildningsnämnden samt till stadsdelsnämnderna Bromma, Enskede-Årsta-Vantör, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Hässelby-Vällingby, Kungsholmen, Norrmalm, Rinkeby-Kista, Skarpnäck, Skärholmen, Spånga-Tensta, Södermalm, Älvsjö, Östermalm. Ärendet har också remitterats till de privata förskolorna Fredrik Eens minne, Linnea Asplund, Agneta Adolpsson, Maria Magdalena Förskola, Förskolan 51:an, I Ur och Skur Västänvind, Gamlebyplan, Vittra, Pysslingen, Mosebacke förskolor samt SEFIF (Stockholms enskilda förskolors ideella förening).

Innehållsförteckning

Sid

Utbildningsnämnden	
Bromma stadsdelsnämnd	
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd	
Farsta stadsdelsnämnd	
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd	
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd	

Kungsholmens stadsdelsnämnd
Norrmalms stadsdelsnämnd
Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd
Skarpnäcks stadsdelsnämnd
Skärholmens stadsdelsnämnd
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd
Södermalms stadsdelsnämnd
Älvsjö stadsdelsnämnd
Östermalms stadsdelsnämnd
Mosebacke förskolor
SEFIF

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2007 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m fl (s), ledamoten Inger Stark (v) och tjänstgörande ersättaren Per Olsson (mp), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Lotta Edholm m fl (fp), ledamöterna Johanna Sjö m fl (m) och Erik Slottnér (kd) samt ersättaren Helen Törnqvist (c), *bilaga 1*.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 28 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen menar att de föreslagna reviderade inskrivningsreglerna i stort sett är klara och tydliga och delar uppfattningen att avsteg från föreslagna turordningsregler normalt sett inte ska förekomma. Förvaltningen redovisar dock ett antal förslag till förändringar och förtydliganden. Förvaltningen anser också att Intagnings- och kvargående regler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnomsorg bör revideras i sin helhet. Om förslaget innebär att förskolorna själva förväntas sköta köhanteringen anser förvaltningen att förskolornas infrastruktur måste ses över. Trots att köhanteringssystemet har tydliga regler anser förvaltningen att otydligheter ändå kan uppstå för vårdnadshavare eftersom dold förtur, det vill säga i form av barn i behov av särskilt stöd, garantiplats och syskonförtur, kan gå före i turordning.

Förvaltningen anser också att oklarheter kan uppstå då det gäller myndighetsutövning, det vill säga bevakningen av att staden uppfyller platsgarantin. Nuvarande Intagnings- och kvargående regler beslutades 2002-12-12. Förvaltningen anser att reglerna behöver ses över i sin helhet. Detta kan göras i samband med att utbildningsförvaltningen utarbetar en e-tjänst för val av skolbarnomsorg/grundskola.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 31 oktober 2007 att godkänna förvaltningens remissvar och överlämnar det till kommunstyrelsen för vidare hantering.

Reservation anfördes av Karin Hanqvist m fl (s) *bilaga 1*.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Bromma stadsdelsförvaltning ställer sig i huvudsak positiv till förslaget, men anser samtidigt att vissa frågor noga bör beaktas och utredas. Nämnden vill särskilt framhålla att det nya webbaserade kösystemet borde omfatta all förskoleverksamhet, såväl kommunal som enskilt driven, för att åstadkomma en god överblick och bra planeringsförutsättningar för såväl föräldrar som förvaltning.

Om de enskilda förskolorna väljer att ha sin egen kö, som de har idag, blir det fortsatta svårigheter för såväl föräldrar som förvaltningen att i god tid i förväg överblicka vilket val som slutligen kan göras och hur stor platstillgången i kommunala förskolor blir. Det gäller speciellt vid en stora höstintagningen efter att femåringarna övergått till förskoleklass. De finns risk att möjligheten för föräldrar att ha upp till fem olika rangordnade köförslag tynger den administrativa rutinen där det uppstår en stor "bruttokö" med önskade alternativ som aldrig blir aktuella i praktiken. En lång "bruttokö" till varje förskola innebär också att det blir svårt för föräldrar att uppskatta möjligheten/chansen att komma in på den förskola man valt utan att ha vetskap om alternativens rangordning hos dem som står före i kön.

Förvaltningen menar vidare att en lokal hantering av intagning och placering av barn kräver en större arbetsinsats av enskild förskolechef och kollegial samverkan mellan förskolechefer i ett visst område. Förvaltningen anser vidare att i det nya förslaget om turordningsregler gällande fördelning av platser i ett e-tjänstsystem bör det noga beaktas hur den alltid prioriterade intagningen av barn med särskilda behov ska gå till. Även en tidpunkt för genomförandet av nya köregler bör fastställas så att planering och information till föräldrar blir tydlig.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2007 att förvaltningens tjänsteutlåtande åberopas som yttrande till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Magnus Dannqvist m.fl. (s), ledamoten Jonas Eklund (mp), *bilaga 1*.

Reservation avfördes av ledamoten Rosa Lundmark (v), *bilaga 1*.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förändringarna av ”Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet” för att möjliggöra e-tjänster där föräldrar ska kunna erhålla nödvändig information. Förvaltningen anser att förslaget är bra eftersom det krävs ett regelverk som är enkelt och tydligt för få mer transparens i systemet.

Farsta stadsdelsnämnd

Farsta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 oktober 2007 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Farsta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget som bland annat gör det möjligt för föräldrar att få information om det utbud som finns inom förskoleverksamheten samt att följa och förstå sin köplacering. Förslaget att föräldern har möjlighet att välja högst fem köalternativ är bra.

Att regelverket även bygger på kötid framför barnets ålder underlättar för föräldrarna att överblicka kötiden för sitt barn. Det är också positivt att enskilda utförare kan avslutas.

Förvaltningen anser att en nackdel med förslaget är att föräldrar väljer att flytta sina barn till det angivna förstahandsalternativet efter att ha accepterat placering enligt andrahandsvalet, eftersom man har rätt att ha kvar sin köplats efter det att man har fått en placering. Förvaltningen anser att en konsekvens av detta kan bli att det vid förskolorna börjar och slutar barn efter en kort vistelse vid förskolan, vilket inte är bra utifrån den pedagogiska verksamhet som bedrivs.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 16 oktober 2007 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Annika Johansson m.fl. (s), ledamoten Kjell Marténg m.fl. (v) och ledamoten Ylva Wahlström (mp), *bilaga 1*.

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att intentionerna i remissen är lovvärda och bra men hyser en del farhågor om att de föreslagna åtgärderna inte ger den lättillgänglighet, tydlighet och likvärdighet i kösystem och regelverk som förslaget syftar till. Förvaltningen visar på några otydligheter i förslaget som kan behöva utvecklas. Det finns stor risk att t.ex. turordningen i kön är svårtolkad för medborgarna och kan ge upphov till missförstånd.

Det finns även en otydlighet i begrepp som bör redas ut bl.a. avsteg från turordning, val av förskola, Internetansökan enbart, ansvar för placering till enskilt driven förskola samt byte av förskola. Förvaltningen anser även att begrepp och ansvar för platsgarantin behöver förtydligas ytterligare, samt även en förtydning kring vad som är acceptabel restid mellan hem och förskola.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 oktober 2007 överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande med nedanstående tillägg som svar på remissen från kommunstyrelsen:

Förvaltningen pekar på ett antal viktiga punkter i sitt tjänsteutlåtande som vi ställer oss bakom. Vi vill stryka under vikten av att samtliga förskolor såväl kommunala som enskilda ingår i systemet. Det finns ingen nackdel för någon av verksamheterna med detta utan endast en planeringsfördel. Man kan då lättare se hela kön och undvika ”luft” (man vet inte hur många som blir kvar i kön). Det blir även tydligare för föräldrarna. Vad som även måste framgå i de nya reglerna är om man får stå kvar på sin köplats även om man säger nej till t.ex. alternativ 4 och 5. Alternativa möjligheter till IT-baserade ansökningsmöjligheter måste finnas.

Särskilt uttalande gjordes av ledamot Leif Larsson (v), *bilaga 1*.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är i huvudsak positiv men efterlyser förtydliganden avseende förturs- och garantihantering och föreslår några administrativa kompletteringar. Nämnden vill stryka under vikten av att samtliga förskolor såväl kommunala som enskilda ingår i systemet.

Nämnden anser även att det måste framgå i de nya reglerna om man får behålla sin köplats även om man säger nej till t.ex. alternativ 4 och 5. Nämnden anser även att alternativa möjligheter till IT-baserade ansökningsmöjligheter måste finnas. Att bara kunna söka plats via Internet förefaller orimligt, även om det förenklar hanteringen för placeringsadministratörerna. Förvaltningen anser att det nya förslaget kommer att bli mer tidskrävande för förskolorna eftersom de i ett tidigare skede kommer i kontakt

med platssökande föräldrar, således ställs större krav på utbyggd datorteknik på förskolorna.

Förvaltningen anser vidare att det finns oklarheter i de föreslagna intagningsreglerna som behöver redas ut bl.a. begreppen stadsdel och stadsdelsområde, inom vilken krets gäller platsgarantin? Vilka platser ska erbjudas garantibarnen? Om föräldrar endast söker förskola i annan stadsdel, hur ska hemstadsdelen känna till en eventuell garanti-situation om inte plats i sökt förskola kan ges inom garantitiden? Vilka kriterier av särskilt stöd motiverar förtur? När anses en plats bli ledig? Hur syns ledig plats i kösystemet?

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2007 att överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt remissvar.

Reservation anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s), Reijo Kittilä (v) och Ingerd Akselsson Le Douaron (mp), *bilaga 1*.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen är positiv till ambitionen att skapa ett köhanteringssystem som är tydligt och transparent för samtliga inblandade. Ur föräldrarnas och förvaltningens synvinkel hade det varit bättre om samtliga förskolor, kommunala såväl som enskilda funnits med i det kommande kösystemet. Det är också svårt att få en fullständig bild av hur köhanteringssystemet kommer att fungera innan en webbapplikation har presenterats. Förvaltningen är positiv till att styra ansökningarna mot Internet. Det är också positivt att kunna stå i kö till en eller flera specifika förskolor.

Förvaltningen anser vidare att det kommer att vara många föräldrar som kontakter förskolorna för att få information om aktuell platstillgång vilket kan ge ökade administrativa arbetsuppgifter för den pedagogiska personalen. Möjligheten att stå kvar i kön till ett högre rangordnat alternativ kan medföra flera byten av förskola. Det kan ge negativa effekter för både barnet i fråga och barn i de grupper som blir inblandade. Förvaltningen är positiv till förslaget om det nya kösystemet men anser att det är svårt att få en fullständig bild av hur köhanteringssystemet kommer att fungera innan en webbapplikation har presenterats. Det är också önskvärt att få en tidplan för projektet.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Norrmalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 oktober 2007 överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (s) och ledamoten Yildis Kafkas (mp), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Hans Enrot (v), *bilaga 1*.

Norrmalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att de ambitioner som finns i förslaget kring tydlighet och transparens i förskolekön är bra, men ser en risk i att man med nuvarande förslag inte fullt ut kommer att lyckas med intentionen att skapa tydlighet gentemot föräldrarna.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2007 att förvaltningens utlåtande utgör svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordförande Abebe Hailu m.fl. (s), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av ledamoten Gunilla Bhur (v), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av Jakob Dencker (mp), *bilaga 1*.

Rinkeby-Kista stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 11 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Inom Rinkeby-Kista stadsdelsområde ansöker föräldrar i det närmaste uteslutande förskoleplats genom att fylla i en ansökningsblankett. Den ifyllda blanketten skickas eller lämnas personligen till köassistenten. Därefter registrerar och handlägger köassistenten ansökan och ansvarar fortlöpande för att tillämpa de intagnings- och kvargåenderegler som antogs i december 2002.

De förändrade rutiner, som förslaget medför när det gäller ansökan om förskoleplats med hjälp av e-tjänster, innebär, att förskolorna får ett utökat ansvar på grund av de nya ansöknings- och placeringsrutinerna. Det är av största vikt att registreringen av ansökningarna blir korrekt, eftersom denna registrering utgör grunden för vilken plats som vid vilken tidpunkt tilldelas en sökande.

När föräldrarna har accepterat den erbjudna förskoleplatsen är de skyldiga att lämna inkomstuppgifter. Det är en grannliga arbetsuppgift att hantera den typen av uppgifter, eftersom det kan få kännbara konsekvenser för föräldrarna om de inte handlagts korrekt. Förvaltningen anser att ett förändrat ansöknings- och antagningsförfarande måste omfatta samma säkerhet och sekretess som nu gäller vid ansökan om plats i förskola och skolbarnsomsorg.

Det framgår inte på vilket sätt föräldrar som inte använder e-teknik ska kunna ansöka

om förskoleplats och informera sig om barnets plats i kön. Förvaltningen förutsätter att de föreslagna regelförändringarna och rutinerna utformas så, att det inte skapas olika förutsättningar för att få en önskad förskoleplats.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 7 november 2007 att nämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar till kommunstyrelsen som svar på remissen "Intagnings- och kvargåenderegler för plats i stadens förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg".

Reservation anfördes av vice ordföranden Maria Hannäs (v), ledamoten Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Birgitta Hansen (mp), *bilaga 1*.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stödjer nya förslaget med vissa föreslagna ändringar. Regelverket är kort och tydligt. Men det kan fortfarande uppstå tillfällen där barn "halkar ner" i köordningen på grund av att ett barn med särskilda behov plötsligt infinner sig i stadsdelsområdet eller att syskonbarnet behöver en plats. Tillfällena blir färre med nya regelverket eftersom kötid gäller för alla andra barn. Enligt nya regelverket kan barn stå i kö till fem förskolor. Om föräldrar får erbjudande och tackar ja till förskolan som är prioriterad som nummer tre kommer barnet att fortfarande stå kvar till prioritet nummer ett och två. Blir det en ledig plats till någon av dessa två förskolor kommer ett erbjudande att skickas till förälder som då har möjlighet att flytta barnet. Det resulterar i en dominoeffekt där det kan vara en annan förälder som står på tur till "lämnade" förskolan. Nu kommer det inte att ske i någon stor omfattning eftersom de flesta förändringar/flyttningar sker vid terminsstarter som augusti och januari. Det vore bra om föräldrar som nyligen har fått en plats får erbjudanden till högre prioriterade val av förskolor i samband med terminsstarter och nystarter för att minimera in- och utflyttningar på förskolan.

Under punkt 8.2 i regelverket står det; "Den som ansökt om plats ska informeras av stadsdelsförvaltningen där anmälan om plats är inlämnad, när garantin av något skäl inte kan uppfyllas. För förskoleplats gäller att den stadsdelsförvaltningen där barnet är folkbokfört ansvarar för att barnomsorgsgarantin uppfylls och ska informera om garantin av något skäl inte kan uppfyllas." Den senare meningen står i motsättning till den första. Meningen bör utgå. Eftersom föräldrar vill ha en plats i ett annat stadsdelsområde än där de är folkbokförda bör också den stadsdelsförvaltningen ha ansvaret att meddela om garantin inte kan uppfyllas. Frågan är om det är förenligt enligt personuppgiftslagen med att annan förvaltning meddelar om att garanti inte kan uppfyllas. Köregler och köhanteringssystemet föreslås gälla samtliga kommunala förskolor och familjedaghem. De enskilt drivna förskolorna och familjedaghemmen har möjlighet att

frivilligt ansluta sig till systemet och därmed även till köreglerna. Förslaget innebär att en gemensam kö för staden skapas för alla som ingår i systemet vilka också omfattas av barnomsorgsgarantin.

Beroende på hur e-tjänsten utformas kommer även någon handläggare att behövas i framtiden som administrerar systemet och inkomstblanketter som utgör grunden för debitering enligt taxa. Idag är det kommunala förskoleverksamheten som bidrar med finansieringen av administrationen. Om enskilda förskolor kommer med i systemet bör administrativa

kostnader vara oberoende av verksamhet och ”öronmärkas” från staden utifrån hur många som ansluter sig till systemet. Eftersom förskolan är en verksamhet före skolan så bör det heta inskolningsperiod istället för inväpningsperiod för att accentuera betydelsen.

Punkt 12.4 i reglerna som beskriver om förälder inte önskar utnyttja accepterad plats ska

den göra uppsägning på vanligt sätt, bör innebära en månads uppsägning och inte med omedelbar verkan. Det bör inte vara lättvindigt att säga ja och sedan även tacka ja till andra platser.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 1 november 2007 att i huvudsak instämma i förvaltningens förslag till beslut, att skolroteln utreder frågan om vilken prioritetsordning kötid och barnomsorgsgaranti bör ha sinsemellan vid fördelning av förskoleplatser samt att därutöver anförä:

Det är inte självklart att barnomsorgsgarantin bör gå före kötid vid fördelning av platser såsom förvaltningens förslag till beslut innebär. Barn som står i kö till förskolor med många sökande och inte kommer in på sina val kan, när barnomsorgsgarantin faller ut, komma att anvisas av staden till andra förskolor på andra köande förskolebarns bekostnad, vilket i sin tur kan ge kedjeeffekter och sätta såväl kösystem som valfrihetssystem ur funktion.

Dessutom är det inte helt självklart att föräldrarna till de ”anvisade” barnen kan eller får vara med att påverka den anvisning som staden ger. Det bör istället övervägas i vilken utsträckning föräldrar till barn som inte kommit in på sin val själva kan få välja mellan de förskolor som har lediga platser för att på detta sätt få det som passar dem bäst tills något av dras ordinarie val blir lediga.

Reservation anfördes av minoriteten (s), (v) samt (mp) genom vice ordföranden Margareta Johansson (v), *bilaga 1*.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

I tjänsteutlåtandet från SLK står att föräldrarna ska kunna följa sin köplats till en öns-

kad förskola. Samtidigt står det också att förskolan har ansvar för att motivera för föräldrar varför avsteget var nödvändigt. Förvaltningen undrar vilka föräldrar detta gäller. Är det de andra köföräldrarna till en viss förskola, som ska informeras om att ett barn med förtur har fått gå före dem i kön och orsaken till detta? Hur gäller då sekretessen, om det gäller ett barn i behov av särskilt stöd, undrar förvaltningen.

Förvaltningen anser vidare att det kan finnas en risk med att förskolorna själv hantear sin barnomsorgskö, föräldrar kan bli desperata och hotfulla om föräldrar inte finner sig i att annat barn gått före i kön.

Om det endast är via Internet föräldrar ska söka barnomsorg, blir det personalen på förskolorna och på Medborgarkontoret, som kommer att få hjälpa föräldrarna. Många av föräldrar bosatta i stadsdelen behärskar inte svenska språket så bra och saknar i många fall en dator.

Förvaltningen anser att placering enligt barnomsorgsgarantin borde gå före placering enligt kötid. Förvaltningen anser vidare att det kan bli problem om föräldrar som redan tackat ja till en plats, ska erbjudas en plats med högre prioritet som blir ledig. Förskolorna kan riskera att stå utan barn på lediga platser. Förvaltningen anser att det borde finnas en regel som begränsar när barn inte längre kan flyttas runt. Förtydligande av begreppen byte av förskola i annan stadsdel samt att placering kan göras först när familjen är folkbokförd i Stockholms stad, är nödvändigt.

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 19 oktober 2007 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till införandet av e-tjänster för köhantering av förskoleplatser och instämmer i att riktlinjerna bör revideras för att underlätta föräldrarnas möjlighet till överblick.

Utöver detta vill förvaltningen belysa vikten av att varje stadsdel även fortsättningsvis erbjuder handläggningsstöd till de föräldrar som inte har tillräcklig tillgång och kunskap till Internet. Förvaltningen anser även att det vid upphandlingen av e-tjänstens programvara är viktigt att säkra att programvaran är tydlig så att vanliga missuppfattningar kan undvikas t.ex. vart föräldern ska skicka sitt svar på platserbudande, bevakning av platsgarantin, uppmaning till bekräftande av köval, uppsägning av plats samt interkommunala avtal.

Förvaltningen anser vidare att införandet av e-tjänst för hantering av kön till förskola innebär ett administrativt merarbete för förskolecheferna, vilket kan påverka den pedagogiska verksamheten negativt.

Södermalms stadsdelsnämnd

Södermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2007 att godkänna förvaltningens synpunkter på remissen.

Ersättaryttrande gjordes av Annika Ivarsson (c), *bilaga 1*.

Reservation anfördes av vice ordföranden Maria Palme m.fl. (s), ledamoten Birger Jeanssen (mp) samt tjänstgörande ersättaren Heinz Spira (v), *bilaga 1*.

Södermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer i att reglerna behöver tydliggöras, att föräldrarna ska kunna följa processen och därmed planera sin ledighet och återgång till arbetet. Det finns fortfarande en del som måste utvecklas i regelverket för att det ska bli tydligt, t.ex. vad anses acceptabelt i resväg till närliggande stadsdelsområde? Hur hanteras bevakning av de högre rangordnade alternativen som man har rätt att stå kvar till efter det att man erbjudits en plats längre ned i rangordning.

När man flyttar kan man ställa sig i kö till förskola när den nya adressen kan anges - vad betyder det? I övrigt är förvaltningen positiv till de föreslagna intagningsreglerna under förutsättning att man inte glömmer bort barnperspektivet som alltid måste bevakas.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2007 att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Reservation anfördes av ledamoten Majvi Andersson m fl (s), ledamoten Maj-Len Eklund (v) och ledamoten Kenneth Rönquist (mp), *bilaga 1*.

Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 5 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak bakom de föreslagna förändringarna i regelsystemet men pekar också på behovet av vissa förtydliganden och förändringar i förslaget. Ambitionen att både enskilt och kommunalt drivna förskolor ingår i samma system anser förvaltningen är positivt, men om många enskilt drivna förskolor väljer att avstå blir det dock svårt att överblicka läget.

För att föräldrar ska förstå hur det nya reglerna fungerar måste omfattande informationsinsatser övervägas. Förvaltningen anser även att alla föräldrar inte har tillgång till

Internet och många föräldrar har av språkliga skäl svårt att tillgodogöra sig information via Internet. Föräldrar måste därför ges möjlighet att få hjälp att föra sin ansökan på särskild blankett och med hjälp av handläggare föra in ansökan i datasystemet.

Förvaltningen ställer sig frågande till hur information om barn i behov av särskilt stöd ska hanteras i ett webbaserat system. Förvaltningen frågar sig varför tidigast möjliga ködatum har valt att vara barnets sexmånadersdag. Platsgarantin innebär rätt till plats från ett års ålder senast inom tre månader räknat från månadsskiftet efter det ansökan inlämnats. Förvaltningen anser att ju tidigare föräldrar ställer sig i kö ju bättre blir planeringsförutsättningarna för att klara garantitiden. Detta talar för att tidigast möjliga ködatum läggs tidigare.

Förvaltningen undrar även hur det nya kösystemet gör det möjligt för "hemstadsdelen" att ha köbevakning för föräldrar som enbart valt att ställa sig i kö till förskolor i andra stadsdelsområden.

Östermalms stadsdelsnämnd

Östermalms stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 25 oktober 2007 att godkänna och överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation anfördes av vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v), *bilaga 1*.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v), *bilaga 1*.

Östermalms stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2007 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att tydliga regler är positivt och kan bidra till en mera enhetlig handläggning i hela staden av hur och när förskoleplatser erbjuds. Det är viktigt samtidigt att det nya regelverket inte ger föräldrar anledning till orealistiska förväntningar. Förvaltningen pekar därför på förtydliganden och kompletteringar som behöver beaktas i det nya regelverket.

Förvaltningen delar uppfattningen att avsteg från föreslagna turordningsregler normalt sett inte ska förekomma. Förvaltningen instämmer i stadsledningskontorets bedömning att ett system med ålder som högre prioritet försvårar för föräldrarna att följa sin köplats och därmed också deras möjligheter att överblicka möjligheten att återgå till tjänst efter föräldraledighet.

I förslaget framgår att ansökan om förskoleplats görs via Internet. Uppgifterna i Stadens dataregistreringssystem Bosko hämtas ur folkbokföringen. Förvaltningens erfarenhet är att uppskattningsvis 75 % av ansökningarna måste kontrolleras manuellt på grund av att de sökande anger ofullständiga uppgifter som inte stämmer med folkbokföringen. En effektiv hantering hindras ytterligare av att diplomatbarn, nyinflyttade i

kommunen och gäststuderande inte är med i folkbokföringen.

Förvaltningen menar även att ett klagörande behövs huruvida endast datumet då ansökan inlämnats och följaktligen längst kötid, ska användas vid fördelning av plats. Det är viktigt undvika att det nya regelverket ger föräldrar anledning till orealistiska förväntningar med den negativa effekten det innebär att behöva kontakta stadsdelsförvaltningen för att höra hur barnets köplacering verkligen är.

Det är nödvändigt att regelverket omfattar alla anordnare av barnomsorg. Förvaltningens bedömer att planeringen och dimensioneringen av förskoleverksamheten i stadsdelen blir bättre om kön är gemensam och tillgänglig för alla.

Mosebacke förskolor

Mosebacke förskolors svar som inkom den 31 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

I Stockholm finns en rik flora av förskolor med många verksamheter med olika inriktningar och verksamhetsformer. Att skapa ett enkelt, tydligt och transparent system för köhantering är därför en angelägen uppgift. Att förenkla en komplex verklighet kan dock ge upphov till problem.

Enskilt driven förskoleverksamhet bedrivs ofta i små organisationer med få avdelningar – föräldrakooperativ består ofta bara av en avdelning. Därmed finns få förutsättningar att fördela nya barn inom organisationen eller att omorganisera så att förutsättningar ges för en fortsatt hög kvalitet på verksamheten. För alla förskolor som organiserat barnen i åldrar på avdelningarna, dvs. 1-3 år respektive 3-6 år samt de förskolor som har helt en åldersdelad organisation med 1-årsavdelning, 2-årsavdelning osv. blir det därmed ogörligt att ansluta sig till ett system där endast kötid utgör kriterium för platserbjudande. För dessa förskolor är ju åldern på barnet helt avgörande.

Att eftersträva en jämn könsfördelning på avdelningarna är för det mesta en utopi, men när könsfördelningen blivit så stor att det underrepresenterade könet trängs undan behöver hänsyn tas till detta vid intag av nytt barn. Inte heller detta kan vara möjligt inom det föreslagna systemet. Vissa förskolor är nischade och anpassade gentemot vissa barn, ex barn med allergi, handikapp. Hur ska dessa speciella resurser och kunskaper utnyttjas inom systemet?

Mosebacke förskolor anser att det blir svårt att avgöra hur lång den reella kötiden till en viss förskola kan tänkas vara när varje barn representeras i fem olika köer. Erfarenheter från föräldrar i Nacka visar att man ofta tror att kötiden är betydligt längre än den i verkligheten blir. Den utlovade transparensen minskar eftersom bedömningsunderlaget är otydligt – hur många före i kön tackar ja/nej?

Om man som förälder får plats på en förskola som man rangordnat lågt – finns möjlighet inom systemet att kvarstå med sin kötid för att vid möjlighet ”byta upp sig” till ett mer attraktivt alternativ? Att flytta inom staden innebär i praktiken att förlora sin kötid vilket kan bidra till en mer statisk bostadsmarknad.

SEFIF (Stockholms enskilda förskolors ideella förening)

SEFIFs svar som inkom den 31 oktober 2007 har i huvudsak följande lydelse.

SEFIF har 110 enskilda förskolor i Stockholms Stad som medlemmar och representerar alla typer av förskolor som föräldrakooperativ, aktiebolag, personalkooperativ, stiftelser, och föräldra- och personalkooperativ. Alla medlemmar har fått ut remissförslaget. Flera förskolor tycker att systemet är bra och uppskattar genomskinligheten och att alla föräldrar hittar allt på samma ställe.

Nackdelen som kommer fram bland dem som är positiva är att det inte går att vara flexibel med åldersindelningen då flera förskolor har helt åldershomogena grupper där en avdelning finns för varje ålder och varje år flyttar barn och pedagoger tillsammans till en ”ny spännande avdelning” inredd efter deras respektive ålder. För att verksamheten ska bli den bästa möjliga på varje förskola måste det tas hänsyn till vilka åldrar respektive förskola behöver. Det borde gå enkelt att lösa åldersfrågan med ett nytt datasystem. Hur ska undantag dokumenteras för de enskilda förskolorna? Räcker det med att hänvisa till att gruppen blir skevt fördelad?

När kan man börja skriva in barn? Många förskolor har redan tidigt på våren skrivit kontrakt för dem som ska börja i augusti. Vi vill kunna ta in barnen tidigt, t ex i januari till augustiintagningen, anpassat till olika verksamheter. Detta behöver förtydligas.

Andra förskolor är inte lika positiva till förslaget. De vill ha förtur även för syskon till ”gamla” barn som går i skolan för att kunna bygga nätverk. De vill ha barn från närområdet för att skapa nätverk för familjerna även när de övergår till skolan och känner oror för att det blir ett stort upptagningsområde. Den finns också en oro över att förskolan ska bli tvingad att ta in fler barn än de önskar. Det kan vara så att förskolan inte tar in så många barn som de har tillstånd för och de känner en oro för att förvaltningen kommer att tvinga in fler barn då de omfattas av barnomsorgsgarantin. Detta måste förtydligas i regelverket.

Barn i behov av särskilt stöd ska alltid tas in först enligt reglerna. SEFIFs medlemmar menar att de enskilda förskolorna ibland blir nekade att få ersättning för dessa barn och frågan finns också om förskolan blir tvungen att byggas om för att anpassas till dessa barn., och vem tar de kostnaderna? Hur vet förskolan att det barnet är behov av särskilt stöd och har prioritering ett? Eftersom det nya systemet tillåter att barnet står kvar till de förskolor som föräldrarna rangordnat högre, blir det snabba övergångar när föräldrarna får plats på det högre alternativet. När förskolan ska ta in ett nytt barn så skickas erbjudandet ut och föräldern har 8 dagar på sig att svara. SEFIF konstaterade då att det kan ta 80 dagar om förskolan behöver skicka ut erbjudande till 10 barn innan de får någon som tackar ja. Detta känns som en alldeles för lång tid då övergångarna kan bli snabba.

SEFIF menar vidare att det är viktigt att de förskolor som väljer att stå utanför inte försvinner, utan också kan hittas på Stockholms stads hemsida och blir presenterade. Det bör också stå hur många förskolor som är med i det gemensamma kösystemet. T.ex. 50 av 360 enskilda förskolor finns med i det gemensamma kösystemet. Vidare undrar SEFIF hur övergångsreglerna ska fungera från den kö som varje förskola har idag in till det nya systemet? Föräldrar har ställt sig i kö på andra premisser än vad

som kommer att gälla med det nya systemet

RESERVATIONER M.M.

Utbildningsnämnden

Reservation anfördes av vice ordföranden Roger Mogert m fl (s), ledamoten Inger Stark (v) och tjänstgörande ersättaren Per Olsson (mp) enligt följande.

Vi reserverar oss mot nämndens beslut då vi yrkade att nämnden skulle besluta följande:

Att återremittera ärendet

Att därutöver anför

Vi ser positivt på en möjlighet till ett förenklat ansöknings förfarande kring plats i förskola och skolbarnomsorg. En utveckling mot ett mer transparent och lätthanterligt system är bra, men det får inte ske på ett sådant sätt att vissa missgynnas av ett nytt system. Det är också positivt att så många fristående förskolor som möjligt deltar i stadens kösystem.

Systemet ska inte bygga på att ett kösystem där längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte. Det system som nu råder, där barn får plats utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har dels pedagogiska fördelar, dels är det rättvisare av planeringssynpunkt för t.ex. föräldrar som flyttat till Stockholm. Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder.

Vi ser även risker med ett system som enbart baserar sig på ansökningar via Internet. Det är inte acceptabelt att några premieras medan andra får problem, bara för att de inte har tillgång eller kunskap om Internet. Under en övergångsperiod måste möjligheten att ställa sig i kö, ansöka om plats, vara möjlig även via en blankett.

I samband med att staden byter system behövs extra informationsinsatser sättas in för att ingen ska hamna mellan stolarna i och med de nya turordningarna. Stadsdelarna måste vara behjälpliga med tydlig information om hur intagningsreglerna fungerar. Dessutom måste staden vara behjälplig med information om de olika förskolorna som finns att välja mellan. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Särskilt uttalande gjordes av ordföranden Lotta Edholm m fl (fp), ledamöterna Johanna Sjö m fl (m) och Erik Slottnér (kd) samt ersättaren Helen Törnqvist (c) enligt följande.

I Stockholms stad går idag över 30 procent av alla barn i enskilt drivna förskolor, och andelen ökar varje år. Med ökad mångfald i enskilda alternativ följer även en ökad spridning i behov och önskemål. Vi anser att det är angeläget att göra det gemensamma kösystemet attraktivt också för enskilt drivna förskolor. Utbildningsförvaltningen har dock inte belyst detta. Systemet måste vara enkelt och förutsägbart. Det är därför viktigt att i den fortsatta hanteringen av ärendet beakta de enskilda förskolornas intres-

sen och behov parallellt med målsättningen om ett enkelt, tydligt och förutsägbart kösystem.

Bromma stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Karin Hanqvist m fl (s) enligt följande.

Nämnden borde ha återremitterat ärendet och anföra följande;

Vi ser positivt på en möjlighet till ett förenklat ansökningsförfarande för plats i förskola och skolbarnomsorg. En utveckling mot ett mer transparent och lätthanterligt system är bra, men det får inte ske på ett sådant sätt att vissa missgynnas av ett nytt system. Det är positivt att de fristående förskolorna kan ingå i systemet. Vi anser dock att detta inte ska bygga på frivillighet från de fristående förskolornas sida.

Systemet ska inte bygga på att ett kösystem där längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte det system som nu råder, där barn får plats utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har dels pedagogiska fördelar, dels är det rättvisare ut planeringssynpunkt för t.ex. föräldrar som flyttat till Stockholm. Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder.

Vi ser även risker med ett system som enbart baserar sig på ansökningar via Internet. det är inte acceptabelt att några premieras medan andra får problem, bara för att de inte har tillgång eller kunskap om Internet. Under en övergångsperiod måste möjligheten att ställa sig i kö, ansöka om plats, vara möjlig även via en blankett.

I samband med att staden byter system behövs extra informationsinsatser sättas in för att ingen ska hamna mellan stolarna i och med de nya turordningarna. Stadsdelarna måste vara behjälpliga med tydlig information om hur intagningsreglerna fungerar. Dessutom måste staden vara behjälplig med information om de olika förskolorna som finns att välja mellan. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Magnus Dannqvist m.fl. (s), ledamoten Jonas Eklund (mp) till förmån för eget enligt följande.

1. I huvudsak bifalles förvaltningens förslag.
2. Därutöver anföres.

Vi ser positivt på en möjlighet till ett förenklat ansökningsförfarande kring plats i förskola och skolbarnomsorg. En utveckling mot ett mer transparent och lätthanterligt system är bra, men det får inte ske på ett sådant sätt att vissa missgynnas av ett nytt system. Det är också positivt att så många fristående förskolor som möjligt deltar i stadens kösystem.

Systemet ska inte bygga på att ett kösystem där längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte. Det system som nu råder, där barn får plats

utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har dels pedagogiska fördelar, dels är det rättvisare av planeringssynpunkt för t ex föräldrar som flyttat till Stockholm. Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder.

Vi ser även risker med ett system som enbart baserar sig på ansökningar via Internet. Det är inte acceptabelt att några premieras medan andra får problem, bara för att de inte har tillgång eller kunskap om Internet. Under en övergångsperiod måste möjligheten att ställa sig i kö, ansöka om plats, vara möjligt även via en blankett.

I samband med att staden byter system behövs extra informationsinsatser sättas in för att ingen ska hamna mellan stolarna i och med de nya turordningarna. Stadsdelarna måste vara behjälpliga med tydlig information om hur intagningsreglerna fungerar. Dessutom måste staden vara behjälplig med information om de olika förskolor som finns att välja mellan. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Reservation anfördes av ledamoten Rosa Lundmark (v) till förmån för eget förslag enligt följande.

1. Yttrande över remissen lämnas enligt nedan till kommunstyrelsen.
2. Därutöver vill vi säga följande.

I grunden är det positivt med en gemensam kö för kommunala och enskilda förskolor samt att plats kan sökas via Internet och att köprocessen i möjligaste mån kan följas av föräldrarna. Däremot finns stora brister och oklarheter i de föreslagna reglerna som måste redas ut på ett tillfredsställande sätt innan systemet kan börja gälla.

Till en början anser vi att rätten att välja kommunal förskola inom promenadavstånd till barnets eget hem behöver slås fast på ett tydligt sätt. Den formulering som finns i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande "Plats ska erbjudas så nära barnets hem som möjligt" bör skrivas in i riktlinjerna. Där står bara att garantin gäller i första hand inom det stadsdelsområde där familjen valt att ställa sig i kö eller närliggande stadsdelsområde.

Dessutom anser vi att alla enskilda förskolor vars verksamhet finansieras genom att ta emot barn folkbokförda i staden ska ingå i systemet. Det bör med andra ord inte vara frivilligt utan obligatoriskt att ingå i kösystemet. Först då får staden en ordentlig överblick över behovet.

Det är oklart om förslaget innebär att det är personalen på de kommunala förskolorna som själva ska hantera sin barnomsorgskö eller om det kan göras på förvaltningen. Om ansökan endast kan göras via förskolan och Internet som föreslås i de nya reglerna innebär det att förskolorna får ta av den pedagogiska tiden till administration och att hjälpa föräldrar att söka plats om de inte själva kan. Det är viktigt att slå fast att ingen ska behöva få sin ansökan försenad på grund av brist på tillgång på dator eller datorvana.

Förslaget att kötid ska gå före ålder är endast motiverat utifrån att det passar ett kösystem som föräldrar kan överblicka. Vi anser att en konsekvensanalys måste redovisas innan slutlig ställning kan tas. Vad innebär förslaget exempelvis för familjer som

flyttar till Stockholm eller för familjer som av olika skäl inte har haft möjlighet att ställa barnen i kö i tidig ålder.

I stadsledningskontorets tjänsteutlåtande står att förskolan ska motivera avsteg från reglerna för föräldrar, men inget om vilka föräldrar som ska informeras. Är det köföräldrar som halkar ner i kön på grund av förturer för barn med särskilda behov eller syskon? Det kan vara ganska lätt för föräldrar i ett närområde att räkna ut vilket barn som får plats på grund av ett avsteg. Hur går denna informationsskyldighet ihop med sekretessregler för barn med särskilda behov?

Dessutom finns ingen samordning mellan punkt 4.1 och 5.3, det vill säga vilken plats i turordningen har ett barn som enligt barnsomsorgsgarantin har rätt att få en ledig plats på förskolan. Vi anser att rätt till plats enligt barnomsorgsgarantin måste berättiga till plats före barn med längst kötid på den aktuella förskolan. Frågan om barnomsorgsgarantin går före syskonförtur behöver ytterligare belysas innan reglerna fastställs.

Föräldrar som fått platserbjudande har rätt till nytt erbjudande om plats blir ledig på en annan förskola som valts med högre prioritet, vilket kan leda till en långdragen process om den högre önskade platsen blir ledig under svarstiden på åtta dagar. En flyttkarusell kan också uppstå om rätt till högre önskad plats gäller även när barnet väl börjat på förskola. Risken finns att förskolorna står med outnyttjade platser eller att det blir oro i barngruppen om inte begränsningsregler införs om när nytt erbjudande kan antas, exempelvis varje terminsstart.

Slutligen anser vi att ett nytt system måste följas noga och utvärderas efter en tid, för att se om förändringar behöver göras om man ser att vissa familjer missgynnas av de nya reglerna.'

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ledamoten Annika Johansson m.fl. (s), ledamoten Kjell Marténg m.fl. (v) och ledamoten Ylva Wahlström (mp) enligt följande.

Vi anser att samma regler bör gälla för all offentligt finansierad verksamhet, det vill säga även privata förskolor.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande gjordes av ledamot Leif Larsson (v) enligt följande.

Om ansökan bara ska kunna göras via Internet förutsätter vi att det finns tillgång till publika datorer och att det finns anställda som kan hjälpa till. Vidare vill vi framhålla att det är viktigt att beakta närhetsprincipen. Alla ska ha möjlighet att välja kommunal förskola i närhet av hemmet.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av Håkan Wahlén m.fl. (s), Reijo Kittilä (v) och Ingerd Akselsson Le Douaron (mp) enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden föreslås besluta:
 - att i huvudsak överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt remissvar
2. Att därutöver anföras som nämndens mening
 - att förskolor som drivs i privat regi men har offentlig finansiering ska anslutas till det gemensamma kösystemet.
 - att webbansökan ska vara tillgänglighetsanpassad och att alternativ till webbansökan ska finnas.
 - att barnets ålder och inte kötiden ska vara avgörande för om man får en förskolplats eller inte
 - att om garantitiden löper ut utan att barnet kunnat erbjudas plats enligt önskemål skall stadsdelsförvaltningen vara skyldig att i enlighet med barnomsorgsgarantin erbjuda plats på någon annan förskola inom stadsdelen.

Stadsdelsförvaltningen lyfter fram problemen med att förskolor i privat regi kan välja att inte vara anslutna till ett gemensamt kösystem. Vi vill tillägga att det är olyckligt även ur ett konkurrensperspektiv. Staden bör med tanke på de utförsäljningar och avknoppningar som nu sker eftersträva att villkoren för drift i egen och i privat regi är så lika som möjligt för att underlätta jämförelse och utvärdering. Det gagnar medborgarna med så stor åskådlighet som möjligt. Dessutom bör förskolor i privat regi som drivs med offentliga medel också ha ett med ansvar för stadsdelens barnomsorg.

Att ansökningarna styrs över Internet innebär ett antal problemställningar som bör finnas med vid utformningen, föräldrarna kan t.ex. vara funktionshindrade eller ha ett annat modersmål. De kan även vara utan dator. Det innebär dels att webbansökan måste ha hög tillgänglighet, dels att möjligheten att ställa sig i kö på annat sätt måste finnas kvar. Förändringen ligger också ett stort ansvar på stadsdelarna om att informera medborgarna om förändringarna. Dessutom måste staden vara behjälplig med information om de olika förskolor som finns att välja mellan. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Systemet ska inte bygga på att ett kösystem där längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte det system som nu råder, där barn får plats utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har dels pedagogiska fördelar, dels är det rättvisare ut planeringssynpunkt för t.ex. föräldrar som flyttat till Stockholm. Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder.

Vi vill slutligen påpeka även att vi saknar en tydlig formulering om att då plats på önskad förskola inte har erbjudits så ska plats erbjudas så nära barnets hem som möjligt och helst inom promenadavstånd både utifrån ett barnperspektiv och av miljöskäl för att undvika onödiga transporter ifall föräldrarna uttryckligen inte önskar annat.

Norrmalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Jan Valeskog m.fl. (s) och ledamoten Yildis Kafkas (mp) enligt följande.

1. Stadsdelsförvaltningens yttrande tillstyrks delvis.
2. Samtliga privata utövare skall ingå i systemet.
3. Stadsdelsnämnden anför därutöver följande:

Ett modernt platstilldelningssystem för att tillfredsställa alla familjers behov av barnomsorg bör utgå ifrån två principer; de ska omfatta alla utförare som tillhandahåller barnomsorg och det ska ge möjlighet för familjerna att så långt som möjligt välja var och när de vill ta del av barnomsorgen. Således bör samtliga privata utövare ingå i systemet. Vi uppmanar kommunstyrelsen att återkomma med ett förslag i linje med dessa principer.

Reservation anfördes även av ledamot Hans Enroth (v) enligt följande.

1. Stadsdelsnämnden godkänner i huvudsak förvaltningens förslag till yttrande.
2. Stadsdelsnämnden anför därutöver följande:

Ansökan till förskolan ska enligt förslaget göras enbart via Internet. Det förutsätter att det finns tillgång på publika datorer för allmänheten i alla stadsdelar samt att det finns anställda som kan hjälpa de föräldrar som inte har datorvana. Ingen ska behöva på sin ansökan försenad på grund av bristande tillgång på dator eller datorvana.

Med hänsyn till föräldrars olika arbetssituation och ökade tidsbegränsade anställningsformer är det viktigt att uppsägningstiden för en förskoleplats inte förlängs. En månads uppsägningstid ska bibehållas. Eftersom arbetssökande enligt regeringens nya riktlinjer omgående måste acceptera erbjuden anställning på annan ort ska servicefunktionerna underlätta och inte försvåra för föräldrar som tvingas byta arbetsplats. Förlängd uppsägningstiden finns risk för dubbla avgifter för barntillsyn.

Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Abebe Hailu m.fl. (s) till förmån för eget beslut

- att återremittera ärendet
- att därutöver anföra

Vi ser positivt på en möjlighet till ett förenklat ansökningsförfarande kring plats i förskola och skolbarnomsorg. En utveckling mot ett mer transparent och lätthanterligt system är bra, men det får inte ske på ett sådant sätt att vissa missgynnas av ett nytt system. Det är också positivt att så många fristående förskolor som möjligt deltar i stadens kösystem.

Systemet ska inte bygga på att ett kösystem där längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte. Det system som nu råder, där barn får plats utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har dels pedagogiska fördelar, dels är det rättvisare av planeringssynpunkt för t.ex föräldrar som flyttat till Stockholm. Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder.

Vi ser även risker med ett system som enbart baserar sig på ansökningar via Internet. Det är inte acceptabelt att några premieras medan andra får problem, bara för att de inte har tillgång eller kunskap om Internet. Under en övergångsperiod måste möjligheten att ställa sig i kö, ansöka om plats, vara möjligt även via en blankett.

I samband med att staden byter system behövs extra informationsinsatser sättas in för att ingen ska hamna mellan stolarna i och med de nya turordningarna. Stadsdelarna måste vara behjälpliga med tydlig information om hur intagningsreglerna fungerar. Dessutom måste staden vara behjälplig med information om de olika förskolor som finns att välja mellan. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Vi vill också särskilt poängtera att kraven på det nya systemet vad gäller säkerhet och sekretess måste garanteras.

Reservation anfördes av Gunilla Bhur (v) m.fl. till förmån för eget beslut

- att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut
- att därutöver anföras

Skillnad jämfört med nuvarande regler

- 1 Föräldrar kan välja fem alternativ
- 2 Syskonförtur ska gälla
- 3 Kö-tid går före ålder
- 4 Avsteg från turordning ska inte göras men om så görs ska det dokumenteras.
- 5 De enskilt drivna förskolorna finns med i det nya kö-systemet, om de vill själva.

Fördelar

- 1 En förenkling - att man kan söka dagisplats på nätet och följa sin ansökan
- 2 Tydligare regler – förut fanns olika tolkningar av tillämpningen mellan stadsdelsnämnderna
- 3 Idag har många enskilda förskolor egna köer och någon egentlig insyn finns inte. De som går in i det nya kö-systemet går samtidigt med på reglerna som gäller för kön.
- 4 De enskilda förskolor som går med i systemet går då med på att ta på sig ett ansvar för barnomsorgsgarantin. Om kommunen har behov att placera ett barn vars garantitid går ut kan placering göras även på en enskild förskola som har en ledig plats.
- 5 De enskilda förskolor som är med i systemet och inte följer reglerna kan ute-

slutas ur systemet.

Svagheter

- 1 Ansökan ska bara kunna göras via Internet. Det förutsätter att det finns tillgång på publika datorer för allmänheten i alla stadsdelar samt att det finns anställda som kan hjälpa de föräldrar som inte har datorvana. Ingen ska behöva få sin ansökan försenad på grund av bristande tillgång på dator eller datorvana.
- 2 Det är en starkare skrivning om närhetsprincipen för skolbarnsomsorgen (punkt 5.2 i riktlinjerna) men detta avsnitt är inte heller förändrat. Där står att skolbarnsomsorg ska erbjudas så nära barnets eget hem eller skola som möjligt med beaktande av vad som krävs för att effektivt utnyttja lokaler och andra resurser.
- 3 En liknande skrivning står i tjänsteutlåtandet från slk (sidan 5) - "Plats ska erbjudas så nära barnets hem som möjligt" men den formuleringen finns inte i själva riktlinjerna. Där står bara att garantin gäller i första hand inom det stadsdelsområde där familjen valt att ställa sig i kö eller närliggande stadsdelsområde.
- 4 Vi vill lyfta frågan om en starkare närhetsprincip för förskoleplats och inte minst rätten att kunna välja ett kommunalt dagis inom promenadavstånd. Nu inskränks den rätten genom de avknoppningar som görs.

Särskilt uttalande gjordes av Jakob Dencker (mp) som anförde att han för egen del lämnade ärendet utan eget ställningstagande.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordföranden Maria Hannäs (v), ledamoten Monika Lindh m.fl. (s) och ledamoten Birgitta Hansen (mp) enligt följande.

Vi yrkar att Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutar

Att i huvudsak överlämna stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt remissvar

Att därutöver anförda:

- *att* förskolor som drivs i privat regi med offentlig finansiering ska anslutas till det gemensamma kösystemet
- *att* webbansökan ska vara tillgänglighetsanpassad och att möjlighet att ansöka på pappersblankett ska finnas
- *att* barnets ålder, inte kötiden ska vara avgörande för om man får en förskoleplats eller inte
- *att* om garantitiden löper ut utan att barnet erbjudits plats enligt önskemål ska plats i annan förskola inom stadsdelen erbjudas.

Förskolor i privat regi kan enligt förslaget välja att inte vara anslutna till ett gemensamt kösystem. Staden ska eftersträva att lika villkor för verksamheter i egen och

privat drift. Det gagnar medborgarna. Förskolor i privat regi med offentlig finansiering ska ha ett medansvar i stadsdelens barnomsorg och ingå i kösystemet. Systemet blir överskådligt och transparent först när alla tillgängliga val finns att förhålla sig till. I annat fall kvarstår problem med olika köer som är uppbyggda på olika sätt.

När ansökningar styrs över till Internet måste systemet utformas utifrån ett antal nya problemställningar. Föräldrar kan t.ex. vara funktionshindrade eller ha ett annat modersmål. Föräldrar kan också sakna dator. Det innebär att, förutom webbansökan, måste möjligheten att ställa sig i kö via pappersblankett finnas kvar. Dessutom måste stadsdelen vara behjälplig med kompletterande information om förskolorna i systemet. Systemet bör utvärderas kontinuerligt så att ändringar kan ske om invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Systemet ska inte bygga på ett kösystem där längst kötid ska vara avgörande för om man får förskoleplats eller inte. Det system som nu råder, där barn får plats utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har pedagogiska fördelar och är rättvisare av planeringssynpunkt för t.ex. föräldrar som flyttat till Stockholm. Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna familjer som inte har möjlighet att, på grund av praktiska eller andra orsaker, ställa sina barn i kö i tidig ålder.

Vi vill påpeka att vi saknar en tydlig formulering om att då plats på önskade förskolor inte har erbjudits så ska plats erbjudas så nära barnets hem som möjligt, självfallet inom stadsdelsområdet och helst inom promenadavstånd – både utifrån ett barnperspektiv och av miljöskäl för att undvika onödiga transporter – förutsatt att föräldrarna inte genom sitt val önskar annat. Förslaget skriver ”näraliggande stadsdelsområde” vilket kan innebära betydande svårigheter att ta sig till och från.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av minoriteten (s), (v) samt (mp) genom vice ordföranden Margareta Johansson (v) enligt följande.

1. att Skärholmens stadsdelsnämnd i huvudsak instämmer i förvaltningens förslag till beslut.
2. att Skolroteln utreder frågan om vilken prioritetsordning kötid och barnomsorgsgaranti bör ha sinsemellan vid fördelning av förskoleplatser
3. att därutöver anföras

Det är inte självklart att barnomsorgsgarantin bör gå före kötid vid fördelning av platser såsom förvaltningens förslag till beslut innebär. Barn som står i kö till förskolor med många sökande och inte kommer in på sina val kan, när barnomsorgsgarantin faller ut, komma att anvisas av staden till andra förskolor på andra köande förskolbarns bekostnad, vilket i sin tur kan ge kedjeeffekter och sätta såväl kösystem som valfrihetssystem ur funktion. Dessutom är det inte helt självklart att föräldrarna till de ”anvisade” barnen kan eller får vara med att påverka den anvisning som staden ger. Det bör istället övervägas i vilken utsträckning föräldrar till barn som inte kommit in på sina val själva kan få välja mellan de förskolor som har lediga platser för att på detta sätt få det som passar dem bäst tills något av deras ordinarie val blir lediga.

Södermalms stadsdelsnämnd

Ersättaryttrande gjordes av Annika Ivarsson (c) enligt följande.

Om jag hade haft yrkanderätt, hade jag instämt i yrkandet från majoriteten.

Reservation anfördes av vice ordföranden Maria Palme m.fl. (s), ledamoten Birger Jeanssen (mp) samt tjänstgörande ersättaren Heinz Spira (v) enligt följande.

att delvis bifalla förvaltningens förslag
att därutöver anföras

Vi ser positivt på en möjlighet till ett förenklat ansöknings förfarande kring plats i förskola och skolbarnomsorg. En utveckling mot ett mer transparent och lätthanterligt system är bra, men det får inte ske på ett sådant sätt att vissa missgynnas av ett nytt system.

Systemet ska inte bygga på att ett kösystem där längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte. Det system som nu råder, där barn får plats utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har dels pedagogiska fördelar, dels är det rättvisare av planeringssynpunkt för t.ex. föräldrar som flyttat till Stockholm. Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder.

Vi ser även risker med ett system som enbart baserar sig på ansökningar via Internet. Det är inte acceptabelt att några premieras medan andra får problem, bara för att de inte har tillgång eller kunskap om Internet. Under en övergångsperiod måste möjligheten att ställa sig i kö, ansöka om plats, vara möjlig även via en blankett.

I samband med att staden byter system behövs extra informationsinsatser sättas in för att ingen ska hamna mellan stolarna i och med de nya turordningarna. Stadsdelarna måste vara behjälpliga med tydlig information om hur intagningsreglerna fungerar. Dessutom måste staden vara behjälplig med information om de olika förskolorna som finns att välja mellan. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Älvsjö stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av ledamoten Majvi Andersson m fl (s), ledamoten Maj-Len Eklund (v) och ledamoten Kenneth Rönnquist (mp) enligt följande.

Stadsdelen beslutar att återremittera ärendet och anför därutöver följande.

Vi ser positivt på en möjlighet till ett förenklat ansöknings förfarande kring plats i förskola och skolbarnomsorg. En utveckling mot ett mer transparent och lätthanterligt

system är bra, men det får inte ske på ett sådant sätt att vissa missgynnas av ett nytt system.

Systemet ska inte bygga på att ett kösystem där längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte. Det system som nu råder, där barn får plats utifrån ålder ska även fortsättningsvis användas. Ett sådant system, där äldre barn går före yngre, har dels pedagogiska fördelar, dels är det rättvisare av planeringssynpunkt för t.ex. föräldrar som flyttat till Stockholm.

Ett system som endast premierar kötid kommer att missgynna personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder. Vi ser även risker med ett system som enbart baserar sig på ansökningar via Internet. Det är inte acceptabelt att några premieras medan andra får problem, bara för att de inte har tillgång eller kunskap om Internet. Under en övergångsperiod måste möjligheten att ställa sig i kö, ansöka om plats, vara möjlig även via en blankett.

I samband med att staden byter system behövs extra informationsinsatser sättas in för att ingen ska hamna mellan stolarna i och med de nya turordningarna. Stadsdelarna måste vara behjälpliga med tydlig information om hur intagningsreglerna fungerar. Dessutom måste staden vara behjälplig med information om de olika förskolorna som finns att välja mellan. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Östermalms stadsdelsnämnd

Reservation anfördes av vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) enligt följande.

Vi ser positivt på en möjlighet till ett förenklat ansökningsförfarande kring plats i förskola och skolbarnsomsorg. En utveckling mot ett mer transparent och lätthanterligt system är bra, men det får inte ske på ett sådant sätt att vissa missgynnas av ett nytt system.

Det är också positivt att så många fristående förskolor som möjligt deltar i stadens kösystem. De enskilt bedrivna förskolorna som väljer att ansluta sig till kösystemet ska också ha skyldighet att följa turordningen vid intagningsbesluten, ta på sig ansvar för barnomsorgsgarantin. Följer de inte dessa regler ska de kunna uteslutas ur systemet.

Det finns dock risker med att bygga upp ett nytt system som helt bygger på att längst kötid ska vara det avgörande huruvida man får förskoleplats eller inte. Andra särskilda förhållanden måste också kunna åberopas. Barn till personer som inte har möjlighet, på grund av praktiska eller kunskapsmässiga skäl, att ställa sina barn i kö i tidig ålder eller som växer upp på annan ort än i Stockholm riskerar annars att helt falla ur systemet. Viss oklarhet finns också när familjer flyttar mellan olika stadsdelar. I samma stad är det naturligt att familjerna ska kunna tillgodogöra sig den tid som man redan har stått i kö för barnomsorg.

Systemet bör ses över för att klara av de oklarheter och nackdelar som här återges. När sedan beslut fattas är det viktigt att sätta in extra informationsinsatser för att ingen ska hamna mellan stolarna i och med de nya turordningarna. Systemet bör även utvärderas kontinuerligt så att förändringar kan göras om man ser att vissa invånare missgynnas eller inte är delaktiga i valen.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordförande Rolf Lindell m fl (s), ledamöterna Marion Sundqvist (mp) och Berit Bornecrantz Dias (v) enligt följande.

Det är en fördel att man kan söka och följa ansökan om förskoleplats via Internet, men förutsättningen är att det finns tillgång på publika datorer för allmänheten i alla stadsdelar och att det finns anställda som kan assistera föräldrar som inte har datorvana. Det saknas i förslaget en starkare närhetsprincip för förskoleplats, rätten att kunna välja en kommunal förskola inom promenadavstånd.